

Robinson®

vychází pod záštitou

 unicef

noviny pro děti každého věku

zdarma

svět dětí

Myslíte si, že i následující řádky o tom, jak UNICEF postupuje při pomoci dětem v zemích, které postihnou přírodní katastrofy, vás budou zajímat. A co víc, jistě se i mnohé přiučíte a poznáte důležitost skutků této organizace. Pokud se chcete dovědět ještě víc, opět nezapomeňte na www.unicef.cz:

Jeden z prioritních úkolů UNICEF při katastrofách kdekoli ve světě je zajištění co nejrychlejšího návratu dětí do škol – a to nejen kvůli pokračování ve výuce, ale i proto, že pravidelný kontakt s vrstevníky a pomoc učitelů je pro děti jedním z nejlepších způsobů, jak co nejrychleji vrátit jejich život do „normálu“ a pomoci jim s odstraňováním psychosociálních traumat, kterými po prožitých katastrofách strádají. Stejně tak je tomu i v Japonsku, kde místní UNICEF jedná s vládou a zastupitelstvy, aby školní docházka byla v postižených oblastech znovu zajištěna co nejdříve.

Zpět do školy

„Děti mají právo užít si své dětství a chodit do školy,“ říká pan Hayami, ředitel japonského UNICEF. „Děláme vše, co je možné, abychom toto jejich právo pomohli rychle zajistit.“

Jak vůbec a kde může mezinárodní společenství nejlépe pomoci lidem postiženým obrovským zemětřesením a katastrofou tsunami v Japonsku.

Když podobná tragédie nastane v rozvojové zemi, okamžitě žádáme naše příznivce o podporu, abychom mohli zachránit co nejvíce lidských životů. Díky rychlé pomoci dárců UNICEF po katastrofě tsunami v roce 2004 nebo loni po zemětřesení na Haiti jsme mohli dopravit na postižená místa jen několik hodin po katastrofě tolik potřebnou humanitární pomoc.

UNICEF má z mnoha oblastí světa bezkonkurenční zkušenost v tom, jak pomoci dětem přežít a rychle se zotavit z podobných krizových situací – proto jsme se rozhodli pomoci také v Japonsku.

Pracovníci UNICEF, kteří právě teď pracují v postižených oblastech, vytipovali tyto prioritní oblasti pomoci:

- Obnovení výuky ve školách (v dubnu začíná nový školní rok), s použitím osvědčené soupravy „škola v krabici“
- Vytvoření center přátelských k dětem, která traumatizovaným dětem zajistí ochranu, možnost si hrát a také pomoc psychologa
- Technická podpora v oblasti výživy, pitné vody a hygieny a zdravotní péče

Příznivci UNICEF v Japonsku přispěli na naše programy v roce 2009 částkou 155 milionů dolarů. Nyní však nastala doba, kdy oni sami potřebují pomoc. Rádi bychom jim jejich štědrost a schopnost soucítit s potřebnými oplátili.

Pokud můžete, přispějte, prosím, na programy pomoci UNICEF v Japonsku.

Práce UNICEF není financována z rozpočtu OSN, ale pouze z dobrovolných příspěvků. Pokud výtěžek této sbírky převyšuje skutečné potřeby v terénu, UNICEF tento přebytek použije na humanitární pomoc v dalších potřebných oblastech.

pokračování na str. 4

Fantazie a snění, to vše je jako vzácné koření života. Nikdy se jej proto neodříkejme! Vždy hledejme cosi kouzelného, co nás obohatí a přinese pocit jistoty. I v tento čas, který nadchází. Je to čas dnů plných volnosti a toulek přírodou, otevřených očí, letního vánku a potkávání se. Věřte, že tak jako Veronika, autorka následujícího vzpomínání, můžete i vy potkat svou malou Terezku či prožít příběh, který probudí vaši fantazii a touhu snít. Dětství se pak stává světem, který se ani v dospělosti neztratí a nerozplyne...

Noční život hraček

Bylo mi pět let, když jsem se dozvěděla o nočním životě plyšových medvídků, umělohmotných panenek a dalších mně blízkých hraček. Pověděla mi to jedna holčička, která se mnou chodila do školky. Jmenovala se Terezka. Byla to hubená blondýnka s copánky a zástěrkou s medvídky.

Začalo to celkem nevině. „Máš pěkné medvídky na zástěrce,“ pochválila jsem její oblečení. „Děkuji,“ odpověděla skromně, „ráda si s nimi povídám a často se na ně dívám, protože to jsou moji kamarádi.“ Já jsem, zcela odrovnaná touto odpovědí, pohlédla na svou modrou zástěrku bez potisků a výšivek. Ale moje chlubitká povaha mi nedala a musela jsem se zmínit, že moje nejlepší kamarádky jsou bárbínky, kterých mám doma spousty a spousty. A tu mi položila otázku: „Ty se máš, tys je určitě viděla v noci, jak se pohybují po tvém pokoji, vid?“ „Ne, neviděla. Vždyť to jsou věci a věci se nehýbou,“ řekla jsem velmi přesvědčivě, ale ve skutečnosti jsem si nebyla tak jistá, i když podle mého se hračky opravdu nepohybovaly. Tahle dívka, o rok a půl mladší, mi ale prozradila takové noční tajemství!

Nevěřila jsem, potřebovala jsem důkaz. Každý večer jsem se snažila neusnout, ale byly to marné pokusy. A tak to šlo i následující večery. Až jednou, nevím proč, jsem se uprostřed noci vzbudila a všimla si, že medvídek, který měl stráž u mé postýlky, se pohnul a lišácky na mě mrknul svýma skleněnými očima. Já jsem, ač velmi překvapená,

na něho také mrkla. On kývl hlavou, usmál se, zamával mi svou neohranbanou tlapkou a vrátil se do své strnulé polohy, ve které jsem ho až do toho dne znala. Usnula jsem a ráno se probudila s hřejivým pocitem u srdce, že hračky nejsou jen hračkami na hraní, ale skutečnými bytostmi, jako jsem já nebo ty, a žijí si vlastní příběhy, a ne ten, který jim připraví někdo jiný.

Nastal můj čas a jako každé dítě mého věku jsem musela začít školní docházku. Moji kamarádi ze školky se rozutekli do jiných škol nebo si stále hráli a snili o nadpřirozených bytostech. Zůstali mi jen ti medvídky, kterým jsem mohla světit své radosti a starosti, zasvěcovala jsem je do tajů, jako bylo čtení, počítání, psaní a malování.

Ovšem pak mi to jedině, v co jsem celou svou dětskou duší věřila, doslova vzali. O iluzi nočního života hraček mě připravili spolužáci. Smáli se mým představám o hračkách, které každou noc ožívají, pohybují se a dělají další činnosti podobné nám lidem. Vzali mi mou víru, ale vzpomínky nikoliv. Byla jsem to ale naivní dítě!

Ale i když dnes vím, že tyto věci se nedějí, občas vytáhnu z krabice jednoho ze svých oblíbenců, toho, který na mě tenkrát lišácky mrknul, a svěřím se mu, jako jsem to kdysi dělávala...

Veronika Růžičková, 8. A
ZŠ Pohůrecká, České Budějovice
Z literární soutěže Jihočeský úsměv 2010

obrázek ze školního kalendáře ZŠ a MŠ J. K. Tyla v Písku na rok 2011

Autorka: Michaela Chalupová, třída 9. B

Čtení v krabičce

Jako malá krabička zhruba velikosti pohlednice vypadá zařízení, kterému se zkráceně a výstižně říká čtečka. Je to přístroj, který se ovládá podobně jako mobilní telefon, ale na jeho prostornějším displeji se objevuje text knih, které jsou na čtečce nahrány. Výhodou mimo jiné je i to, že můžete bez problémů vyhledat určité pasáže z vybraného díla, což oceňují zejména studenti, a navíc se dá písmo podle potřeby i zvětšit. Na takovou čtečku se vejde kolem tisícovky knižních titulů, tedy jedna už docela slušná knihovna.

Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích má nyní ve vlastnictví dvě takové čtečky. Jednu z nich je možné si zapůjčit domů, stejně jako kteroukoliv knihu na čtenářský průkaz, a to na dobu jednoho týdne. Protože se ale jedná

o poměrně drahé zařízení, je nutné při výpůjčce složit kauci ve výši tisícikoruny, která je vám samozřejmě při odevzdání přístroje zase vrácena. Ale je to výhodné i v tom, že namísto štosů knih si odnášíte v kabelce nebo v kapse jen malou krabičku. Druhý aparát je k dispozici k prohlédnutí a ke studiu přímo ve studovně knihovny.

Na každém z přístrojů je zatím nahráno kolem čtyř stovek knižních titulů. Zejména se jedná o díla z české klasiky, jako Božena Němcová, Karel Hynek Mácha, Karel Čapek, ale třeba i slavné detektivky ze Sherlockem Holmesem. Především se však jedná o díla, kde již není třeba řešit otázku autorských práv. A zřejmě není dnešním čtenářům třeba ani připomínat samozřejmý zákaz kopírování těchto děl ze zapůjčené čtečky. – hh –

DNES ČTĚTE

1. Život plný fantazie
Tam, kde je třeba pomoc jiných

2. Znáte její fotografie?
Krteček se vydal do vesmíru

3. CESTY A SETKÁVÁNÍ
Osudová náhoda

4. Pozor, tady jsou žraloci

5. Jak se žije s přírodou

6. Jsou tu vaše
Zoo noviny!

Jarní úklid v novém světle

Uklidme svět – je vážně míněná výzva, ale také motto pro jarní úklid v okolí vaší školy či bydliště. V minulosti byl jarní úklid danou povinností, do které se zapojovaly podniky, různá sdružení, instituce i školy. Uklízelo se v objektech i okolo nich, děti ze škol chodily sbírat odpadky na veřejná prostranství, upravovat zeleň, pomníky a podobně. To, bohužel, v současné uvolněné době poněkud chybí a čistící akce města se zametačí rozhodně nestačí uklidit všude pro nástup jara. Občas se sice objeví výzvy k úklidu lesa, břehů potoka či rybníka, ale to je jen zlomek toho, co by bylo třeba uklidit.

Možná bychom se měli vrátit k oné zapomenuté praktice jarního úklidu, abychom nezakopávali o povalující se PET lahve a nebrodili se v igelitách a papírových obalech. Anebo si vzít příklad z Ameriky a Kanady, kde mají školy anebo skautské oddíly či náboženská sdružení pod patronací vytyčené úseky podél silnic nebo na jiných veřejných plochách a pravidelně se starají o sběr odpadků a úklid svěřených tras.

Kdybyste náhodou měli jiný vhodný nápad anebo se mohli pochlubit vašimi úklidovými aktivitami, rádi přivítáme jakoukoliv informaci z vašich řad.

Poznámka redakce:

Souhlasíte, nesouhlasíte? Ať tak, či onak, v posledních letech se z mnohých z nás stali pěkní špindírové. A to často právě z lidí dospělých, kteří by vám, dětem, měli jít příkladem. Jak jinak by se třeba kolem paneláku mohly pavalovat nedopalky od cigaret, papíry, nesebraná psí hovínka, rozkutálené lahve – a kdo ví, co ještě...?

Rozhlédněte se!

A přiznejte si, že dřívější brigády na úklid „nebyly k zahození“, i když se zdálo, že to každého, kdo se musel zúčastnit, pěkně otravuje. Ale na druhé straně si zase mnozí dávali pěkně velký pozor, aby kolem sebe nevytvářeli smetiště, protože se mohlo stát, že právě zase oni ho museli po sobě uklízet.

Co vy na to?

zprávy

Lázeň kultury
v Horké vaně

Ještě novotou voní českobudějovický klub Horká vana v Českých Budějovicích má otevřené dveře nejen pro dospělé publikum, ale i pro teen-agery, a dokonce i pro děti školou povinné.

Snaží se totiž prakticky nahradit Solnici, kde se konaly koncerty, divadelní i jiné pořady, ale i pohádková představení třeba s loutkami nebo se živými herci. Solnice, bohužel, skončila posledním dnem loňského roku a Horká vana se snaží na ni navázat jak svým zaměřením, tak netradičním vzhledem.

A kde Horkou vanu, kde se můžete „vykoupat“ v kulturních zážitcích podle svého výběru, vlastně najdete?

Pro své potřeby zrekonvovala v České ulici prostory někdejšího knihkupectví Tyché, při kterém několik let fungoval studentský klub Kalliope v České ulici. Interiér Horké vany upoutá teplou vínovou barvou a nápaditým vybavením, které musíte otestovat osobní návštěvou. A nepochybně se vám budou líbit i programy, které pro vás klub připravuje nejen na jaro, ale i na léto a další měsíce.

Český krteček
vyletěl do vesmíru

Kdo by si nepamatoval kreslené filmy o krtečkovi, jehož duchovním otcem je český výtvarník Zdeněk Miler. Provázejí na filmovém plátně i na stránkách knih a časopisů vlastně už několik generací.

A nyní krteček letí dokonce do vesmíru.

A to nikoliv v kresleném seriálu, ale ve skutečnosti, v raketoplánu Endeavouru, který odstartoval z Floridy právě v den, kdy jsme pro vás připravovali tuto neobyčejnou zprávu.

Slavný krtek v podobě maskota ušitého z plyše byl totiž vybrán, aby doprovázel amerického astronauta Andrewa Feustela na jeho nejnovější kosmické misi. A krtečka jako vesmírného cestovatele představil v březnu novinářům a veřejnosti americký velvyslanec Norman Eisen.

důležitá čísla

LINKA DŮVĚRY PRO DĚTI
ČESKÉ BUDĚJOVICE

VOLEJTE VE DNE I V NOCI:
387 313 030
386 355 500

KRIZOVÉ CENTRUM
PRO DĚTI A RODINU
V JIHOČESKÉM KRAJI

387 410 864

KRIZOVÉ A KONTAKTNÍ CENTRUM
ARKÁDA PÍSEK

382 211 300, 382 222 300

KONTAKTNÍ CENTRUM TÁBOR

381 255 999

LINKA BEZPEČÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE
BEZPLATNÉ VOLÁNÍ ODKUDKOLIV
800 155 555

Tentokrát si zavzpomínáme na období dětství s fotografkou a kurátorkou českobudějovické fotogalerie Nahoře - Bohuslavou Maříkovou. Její fotografie byste vystopovali v Jihočeském divadle, Jihočeském muzeu, knižních publikacích, ale i ve fondu řady výstav a sbírek.

Ohlédnutí
do dětství

Na začátek obligátní otázka – kde jste prožili svá dětská léta?

Až do osmnácti jsem vyrůstala v městečku Nová Včelnice, které ačkoliv nebylo příliš velké, žilo poměrně čilým kulturním, sportovním i společenským životem.

Takže jste měli dostatek příležitostí se vyvíjet?

Nevím, jak by tyto možnosti posuzovali dnešní, daleko náročnější chlápci a děvčata, ale my byli šťastní a spokojení. Měli jsme prostor pro dětské hry, pro sport i pro kulturní vyžití.

Kde jste si tedy konkrétně hrávali?

Hned za městečkem byla stráž Palatovka, kam jsme si chodili hrát, v zimě sáňkovat a klouzat. V lesíku zvaném Šibeňák byl vojenský bunkr, který v nás probouzel objevitelské touhy vypátrat nějaké další tajné chodby anebo ukryté objekty. Ale nejvíc jsme využívali hřiště a tělocvičnu, kam jsme měli přístup i o víkendech. V jednom kuse jsme hráli volejbal, taky vybíjenou, později ping-pong.

A co kino, divadlo, hudba?

Kino se hrávalo ve středu, v sobotu a neděli v kulturním domě. Vzpomínám si na ty fronty, když hráli Vinnetoua, ale museli jsme pochopitelně vidět všechny díly, jinak to nešlo! Velkou tradicí měl ve městě ochotnický divadelní soubor, na přístupná představení chodily i děti. Dokonce jsme i hráli v dětských představeních, vybavuji si, že jsem tehdy hrála nějakou vílu... Taky jsem chodila „do piána“ do lidové školy umění k paní učitelce Kračkové a jednou dvakrát do roka jsme se představovali v koncertních večercích veřejnosti. V Nové Včelnici fungoval i dost známý a úspěšný pěvecký sbor, ale ten jsem, bohužel, nenavštěvovala.

A co slavné osobnosti?

Z Nové Včelnice pocházel například Rudolf Hrušínský a také Luděk Munzar – toho jsem jednou osobně potkala jako holka a byla jsem úplně unesená z toho, že vidím naživo někoho, koho jsem předtím viděla jako herce v televizi.

Měli jste televizi?

Už od roku 1957. Žili jsme totiž pohromadě v jednom bytě my a strýc s rodinou a taky prarodiče. Jeden dědeček byl švec a druhý továrník, ale o továrnu pak samozřejmě přišel. Ovšem právě díky němu jsme měli domácnost vybavenou různými technickými vymoženostmi, na svou dobu nepřiliš běžnými, jako je lednice, vysavač, fén, zavedená voda a podobně.

A takové ty ryze holčičí hry jste neprovozovala?

Asi ano, zejména v létě, když přijížděly k ba-

bičkám a dědečkům na prázdniny holky z Prahy a jiných měst. Přátelila jsem se s nimi a s jednou z nich – Klárou Flemrovou mi vydrželo tohle kamarádství až dodneška. Obdobně jako s přítelkyní Naďou Skřipskou z dob studií na gymnáziu. Ale přes rok jsem se stýkala se smíšenou partou kluků a holek, a jak si vzpomínám, víc mi vyhovovalo kamarádit se s kluky, na které bylo větší spolehnutí.

Kam jste jako dítě jezdila na prázdniny?

Maminka bývala dost nemocná, tak jsme příliš výletů nepodnikali, ale i tak jich pár bylo. Kromě toho jsme jezdili k příbuzným na venkov. Byla to taková typická vesnička s návsí a rybníčkem. Příbuzní měli hospodářství, záhumenek se slepicemi, husami, jednou kravkou, takže jsem si užívala i radostí venkovského dítěte. Potom na druhém stupni se jezdilo se třídou na výlety, v posledním ročníku dokonce do Vysokých Tater, což byl úžasný zážitek.

A školu jste měla ráda?

Školu jsem měla hned vedle bydliště, tak mi přišla taková bližší i po jiné stránce. Měla jsem ráda dějepis, literaturu, měla jsem takový zvláštní vztah i k matematice, která mi vyhovovala svou zákonitostí logikou. Myslím si, že by i dnešní školáci měli z matematiky maturovat – rozhodně to je pro život dobrá příprava a má své místo v běžném vzdělání. Možná, že je chybou učitelů, že nedokážou matematiku vysvětlit tak, aby ji studenti dokázali přijmout za svou, přiblížit ji nějak populárně a srozumitelně.

Kdy jste v sobě objevila vášně pro fotografování?

Už někdy v šesti, v sedmi letech – díky tatínkovi, který mě k tomu přivedl a půjčoval mi fotoaparát už jako malé holce. Večer, když šly rodiny spát, tak jsme vytáhli zvěšováky a dělali fotografie. Později jsem pak chodila dělat fotky do fotokomory do kulturního domu. Asi tak nějak ve třinácti jsem poslala nějaké své snímky do Vlasty, redaktorka mě pochválila a doporučila další pokračování. A já po gymnáziu skutečně šla studovat obor umělecké fotografie do Brna.

Měla jste i jiné umělecké ambice?

Kolem jedenáctého roku mě začalo víc bavit kreslení, zhruba o tři čtyři roky později jsem se pokoušela také psát, čemuž se věnuji průběžně i dnes, ale fotografie zůstala na prvním stupínku mého žebříčku.

A měnila byste, kdybyste měla možnost vrátit čas?

Myslím, že ne. Fotografování mě přivedlo do tolika různých a netušených světů, že by to žádná cestovní kancelář na světě nedokázala...

Text: Hanka Hosnedlová

Foto: archiv Bohuslava Maříkovy

Prázdniny

To byly hezké prázdniny u tety Niny z Krásnéhny.

U tety je legrace, nasmějem se velice. Jednou pekla dortíček, spadlo jí pár vajíček, vařila nám k jídlu nudle, Petr na ni dělal tůdle, teta Nina zuřila, na hlavu mu je hodila. Petr volal o pomoc, smáli jsme se tomu moc.

Krásněna je malé město, jezdíme sem rádi přesto.

Teta bydlí v baráčku na náměstí Svitáčků. Vedle bydlí mnoho lidí, jen pár z nich rád člověk vidí. Jeden z nich Mopiček, veselý to človíček, rád si dělá legraci, zlobí celou ulici. Vedle bydlí paní Jana, nedávno jí praskla vana, vytopila celý dům, soused volal hasičům. Dopadlo to dobře však, i když měli všichni strach. Teď má jen kout sprchový, ostatním se omluví. V šestce bydlí Hanička, hlas má jako flétnička, zpívá večer, zpívá ráno, tak podle ní je to dáno. Jednou byla v superstar, nikdo úspěch nečekal, získala však místo třetí, její píseň světem letí.

Těším se na příští léto, posílám ti pusy, tety, jsem moc ráda, že tě mám, prázdniny si užívám!

Jana Dohnalová, tř. 5. B
ZŠ Máj II, České Budějovice

Z literární soutěže Jihočeský úsměv 2010

Jak jsem si to
vyžehlila

Když tak přemýšlím, kolik průšvihů jsem provedla, moc jich není. Ale vzpomínám si na jeden, kvůli kterému jsem málem prošvihla oslavu narozenin mé kamarádky.

Jednoho dne přišla kamarádka s úžasnou zprávou: „Budu mít narožky a chci uspořádat oslavu. Potřebovala bych, abys mi pomohla s přípravou.“ Samozřejmě jsem neodmítla. Nakoupily jsme jídlo a pití, nachystaly výzdobu. Věřila jsem, že se nikdo nebude nudit a že se budeme jenom bavit.

Den před oslavou mi nabídl kamarád, jestli bych s ním nezašla na zmrzlinu. S radostí jsem přijala. Doma jsem napsala lísteček, že se vrátím v tu a tu hodinu. Náramně jsme se bavili, povíдали si a předešlím nasmláli. Bohužel, jsem nehlídala čas. To už mi rodiče stihli párkrát zavolat, ale já neslyšela. Když jsem si všimla, kolik je hodin a kolik mám nepřijatých hovorů, utíkala jsem rychle domů. Tam čekali rodiče v ne moc dobré náladě. Ihned mi dali domácí vězení. Znamenalo to, že nemůžu druhý den na oslavu. I když jsem škemrala, jejich odpověď jasně zněla NE.

Rozhodla jsem se jít na to jinak. Druhý den jsem si přivstala, uklidila celý dům, dokonce i uvařila. Rodičům to udělalo takovou radost, že svůj zákaz zrušili. Naštěstí jsem si to tedy včas vyžehlila. Párty se moc vydařila a kamarádce – oslavenkyni – oči štěstím jenom zářily.

Nikola Kováčiková, 9. tř.

ZŠ Máj II, České Budějovice

O Jaru

Ze školy se Ája hrabe.
Jupí! sníh už taje.

To, co je zelené, to je tráva.
Dítě se jmenuje Ája.

Děti si kalhoty obléknou
a potom si krásně hrají.
Děti si hrají na písku a staví pyramidu.

Zuzana Benáková, 2. tř.
ZŠ Dr. M. Tyrše, Hrdějovice

Vzkaz na prázdniny

Opět nastal čas, kdy nezbývá, než vyslovit ono známé – další letní prázdniny jsou doslova a do písmene přede dveřmi každé z vašich škol. Samozřejmě přejeme co nejhezčí vysvědčení, aby také vzpomínky na školní rok, s nímž se budete za chvíli loučit, byly co nejkrásnější.

Ale ani o prázdninách nemusíte zahálet, pokud budete také myslet na své noviny Robinson. Jak? Hlavně tím, že pro něj budete „sbírat“ zajímavé zprávy, reportáže, rozhovory, příběhy, fotografie či obrázky, ale také různá literární díla a básničky.

Adresu Robinsona najdete v dolním pruhu na straně 5. Tak, hezké prázdniny – a těšíme se na vaše příspěvky.

Vydavatel, redakce:
Robinson o.s., Rudolfova 34, České Budějovice
za garance OOŽP Magistrátu města České Budějovice

Inzerce, grafická úprava:
STUDIO GABRETA® spol. s r.o., České Budějovice
info@studio-gabreta.cz

Tisk: TISKÁRNA PROTISK, s.r.o., České Budějovice
Reg. č.: MK ČR 7767

Vytištěno na recyklovaném papíru

Vydavatel se nemusí vždy ztotožnit s názory autorů
publikovaných příspěvků

MOUDRÁ SLOVA NEUŠKODÍ

Asi není třeba příliš hovořit o tom, že život každého z nás se neskládá jenom z kroků, které vedou ke štěstí, ale mnohokrát se setkáváme s jeho opakem.

Vždy záleží na tom, jak se s tím, co je pro nás smutné a bolestivé, vyrovnáme, jak budeme silní na to, abychom se odvážili jít životem s nadějí, že chmurné dny vystřídají dny plné slunce.

Publius Ovidius Naso, který žil v letech 43 př. n. l. až 18 n. l., patří k jedněm z největších římských básníků. Žádný jiný básník se mu nevyrovnal hloubkou citu, kvůli čemuž je Ovidius už po dlouhá staletí jedním z nejoblíbenějších tvůrců nádherných veršů.

My si dnes, ve spojitosti se slovy, jimiž jsme hovořili o cestě smutku a štěstí, připomeneme i slova jeho:

„Často, když odplují mraky, nastane zářivý den.“

DOBŘÉ ZPRÁVY

Plesáním pro vzdělání

Jak daleko mají od sebe lesk a světla plesového reje a nedostatek základních potřeb, zdravotní péče a vzdělání v chudých zemích třetího světa? Asi hodně, ale přesto je může něco spojovat. Tím pojtkem je v našem případě charita. Březnový charitativní ples pořádaný v českobudějovické Slavii agenturou KP-models totiž věnoval veškerý výtěžek ze vstupného a z bohaté tomboly na konto projektu Adopce na dálku, konkrétně na vzdělání a základní zdravotní péči pro chudé děti z rozvojových krajín. Podle slov zástupců pořadatelské agentury počítají s tím, že by se z tohoto velkorysého gesta měla stát každoroční tradice. K tomu zřejmě už dalších slov netřeba.

Jak se dá čtením pomáhat

Dvanácti charitativním zařízení je určen výtěžek z nevšední a velice zajímavé akce nazvané Čtení pomáhá. A jak můžete pouhým přečtením knihy někomu konkrétně pomoci? Prostě stačí přečíst alespoň jednu z dlouhého seznamu vybraných dětských knížek a zodpovědět ke každé knize čtyři otázky. Správně zodpovědět, samosebou! A tak získáte padesátikorunu. Ta ovšem nebude vyplacena vám, abyste ji třeba promlsali, ale právě vy můžete rozhodnout, na jakou charitativní činnost ji věnujete. Třeba pro výcvik slepeckého psa, na operace, které mohou vrátit zrak, na pořízení různých pomůcek usnadňujících život tělesně postiženým či na pomoc dětem v Africe.

Tituly doporučených knížek ke čtení vybíraly známé osobnosti jako třeba Marek Eben nebo Zdeněk Svěrák či spisovatelka Alena Ježková. V seznamu zvolených knih najdete třeba Malého prince od Saint-Exupéryho, Rychlé šípy Jaroslava Foglara, Děti z Bullerbynu Astrid Lindgrenové, ale také třeba Harryho Pottera. Zapojení do soutěže je ohraničeno 18 lety čtenářů, a pokud úspěšně zvládli internetový test, který prověřoval, zda knihu skutečně četli, bylo už na jejich rozhodnutí, kam získanou padesátikorunu poslali. Projekt, který zaštiťuje ČEZ, by měl přinést pro potřebné deset milionů korun. Mezi cílovými institucemi jsou třeba i nadace Paraple nebo Konto Bariéry, Nadace Terezy Maxové, pro nevidomé pak fond Rozum a cit a další.

Projekt pro tři kontinenty

Žáci z devátých tříd strakonické Základní školy Dukelská uspořádali poslední březnový den nevšední akci pro veřejnost. Součástí tohoto projektu byly zajímavé výstavy věnované asijskému životnímu stylu – od oblečení až po ochutnávky asijské kuchyně. Návštěvníci si mohli prohlédnout oděvy inspirované legendárními gejšami, v chlapeckém provedení pak třeba bojovníky karate, nakoupit koláčky štěstí nebo tradiční keramiku.

Tímto v podstatě zábavným způsobem získali žáci přes 14 tisíc korun, které hodlají rozdělit na dva účely. Jednak část peněz poskytnout na konto určené na pomoc zemětřesením postiženému Japonsku, jednak na zaplacení zdravotního pojištění a zakoupení jízdního kola pro chlapce jménem Joshua, kterého škola před časem adoptovala. Ten je pro změnu z černého kontinentu – z africké Keni.

Mimořádné na této akci je i propojení tří kontinentů – evropských organizátorů, asijský styl a pomoc mířící mimo jiné i do Afriky.

Kříže u silnic

Víte, že profese řidiče je jedno z nejnebezpečnějších povolání vůbec? Každoročně zemře na silnicích při dopravních nehodách při výkonu svého zaměstnání řada profesionálních řidičů, ať již nákladní či autobusové dopravy. Jejich rodiny tak zůstanou bez otců. A právě těmto rodinám, ale především pozůstalým dětem, které se musí vyrovnat se ztrátou rodiče, se snaží pomoci Nadace Truck Help. A to přímo finanční podporou.

Pomoci však může vlastně každý z vás. Jednou z možností takové drobné podpory je zaslání dárcovské SMS na číslo 87777 ve tvaru: truckhelp. Z celkové hodnoty SMS ve výši 30 korun jde 27 Kč přímo na konto nadace. Jinou cestou je zakoupení barevné samolepky v hodnotě od 50 do 500 korun anebo plyšové hračky, která stojí 220 Kč, přičemž storkoruna z této ceny putuje opět ve prospěch nadace. A v neposlední řadě lze přispět přímo na nadační konto: 1399088001/5500.

Pozvánka na neobyčejnou výstavu

O Nakladatelství UMÚN, které sídlí v Liberci, jsme už mnohokrát psali. Je to proto, že svou celou činnost věnuje neobyčejným umělcům, těm, kteří i přes svůj handicap dokážou vytvořit nádherná obrazová díla. Vytváří je tak, že malují ústy nebo nohama.

Bližší se datum, kdy můžete tato díla spatřit na vlastní oči na záslužné výstavě. Proto už teď vás na ni srdečně zveme! Bude se konat ve dnech 6. a 7. srpna 2011 v prostorách nádherné budovy Jízďárny Světce u Tachova u příležitosti historických slavností zmíněného města Tachov. Otevřeno bude vždy od 10:00 do 17:00 hodin.

Výstava má své krédo. Je to krédo velice výstižné vzhledem k tomu, jak obrazy vznikají: Ne ruka, to duše maluje.

Pokud tedy máte zájem – a to i proto, že se chcete dovědět ještě daleko víc – otevřete si internetové stránky www.jizdarna-svetce.cz. Bližší informace také získáte na Infocentru Tachov, e-mail: voltr@mkstc.cz nebo na telefonu 374 630 000-1.

Ale to není zdaleka vše. Další výstavy upřesňuje během celého kalendářního roku právě zmíněné liberecké nakladatelství. Vše si můžete přečíst na jejich internetových stránkách www.umun.cz.

Stránku připravila Hanka Hosnedlová

Autor: Viktor Karba, z Domova pro osoby se zdravotním postižením, Osek u Strakonice

Jsou příběhy, o kterých se říká, že je píše sám život. Nemusíme si je vymýšlet, prostě se s nimi setkáváme. Tyto příběhy nás potěší nebo rozesmutní, připomenou nám, jak je život křehký, jak si máme vážit každé chvíle a každého přátelství. Jsou to příběhy vpravdě osudové. Jeden z nich potkal i hlavní hrdiny, o nichž jsou následující řádky...

Druhá šance nejen pro Blanku

„Kam koukáš, to jsi slepej, nebo co?“

Blančin balíček s obloženými chlebičky se válel po zemi a Blančin vzteklý hlas přeskakoval rozčlením do fistule. Lahůdky, za které utratila poslední peníze v peněžence a které nesla na holčičí slezinu u Venduly, teď vykukovaly z protřezného papírového obalu jako kopice čehosi ne zrovna vábného. Kluk, který tohle všechno způsobil, se tiskl ke zdi, hlavu mírně vtaženou mezi ramena a s rukou omluvně nataženou před sebe se snažil najít v Blančině vřikotu mezeru, aby se obhájil.

„Omlouvám se, neviděl jsem vás...“ Blanka se zarazila, jen málokdo jí v jejích patnácti, na které vlastně ani moc nevypadala, vykál. Ale stejně se nehodlala jen tak vzdát: „Bys musel bejt slepej, kdybys mě neviděl...“

„No právě, já jsem slepej...“ Kluk se trochu narovnal a otočil se k Blance obličejem s tmavými brýlemi.

„To... to... to bys musel mít hůlku,“ vykřikla teď už dokonale rozhozená Blanka.

„Vždyť já ji mám...“ zamával kluk rukou u zdi a na slunci se zaleskla teleskopická hůlka zavěšená na jeho zápěstí.

V tom okamžiku už byla Blanka totálně mimo a horečně přemýšlela, jak z té neuvěřitelné šlamastyky ven.

„No, ono se zase tak moc nestalo. Chlebičky mít nemusíme, aspoň nebudeme tlustý, že jo. Tak... ehm, promiň, že jsem na tebe tak ječela,“ hlas jí přešel do omluvného tónu a ze všeho nejvíc toužila být od téhle trapné scénky co nejdál, nebo se spíš vrátit v čase o pár minut nazpět.

„Já se taky omlouvám, neslyšel jsem vás, že proti mně jdete, asi jsem myslel na něco jinýho a taky to tady moc neznám...“ kluk sklonil hlavu ke straně a Blance najednou připadal jako postava z nějakého dojemného romantického filmu. Na ty byla vždycky vysazená.

Najednou by docela ráda toho kluka někam pozvala, aby si popovídali a aby smazali to nedorozumění, které jí začínalo vadit čím dál víc. Ale nevěděla, jak, takže nakonec rozhodla nezávazná formální věta, kterou hodila mezi ně jako ručník do ringu: „To nic, moje chyba, tak se měj...“ Sebrala promáčející se balíček ze země a pomalu odcházel. Pořád ale počůčku sledovala kluka s černými brýlemi, který pronesl tiché: „Tak na shledanou,“ už skoro do Blančiných zad, rukou ohmatl zeď a hůlkou průzkumně proklepával terén před sebou.

Měla jsem se ho zeptat, kam jde, a doprovodit ho, napadlo Blanku, ale už jí bylo hloupé se vracet. Celý večer pak měla pocit, že něco nenávratně a osudově prosvihla. Kamarádka si všimly její nezvyklé tichosti a utěšovaly ji, že si nemusí s nabouraným občerstvením dělat starosti – nakonec – jíst chlebičky lžící taky není k zahazení. A Blanka se poprvé v životě nesvěřila s tím, co jí tíží, ani své nejlepší kamarádce Vendule.

Celý víkend musela myslet na toho zvláštního kluka z ulice. Cítila se provinile a hloupě. Věděla, že se to, co se stalo, nedá už odestát. Představovala si další setkání, které by ale určitě vypadalo jinak a napravilo to, co pokazila. A hlavně, kde by ona sama vystupovala úplně jinak. Ovšem na druhé straně si někde v pozadí také uvědomovala, že by zase moc ráda slyšela ten měkký omluvný hlas, který jí vlastně zahanbil svou ústupností a laskavostí. Kdyby tak dostala ještě jednu šanci, ale to je málo pravděpodobné... Takové věci se neopakují. Zorala to, nenapravitelně a navzdýcky!

—o—o—o—

Když v pondělí ráno Blanka vstávala a připravovala si batoh s učebnicemi, měla pocit, jako by se ten den mělo něco mimořádného přihodit. Všechno ale probíhalo jako jindy, a tak pustila ten zvláštní vtíravý pocit z hlavy. Vrátil se ale v okamžiku, kdy se po zvonění otevřely dveře a do třídy napochodoval s učitelkou i ředitel školy, za jehož zády se rýsovala postava třetí osoby. Byl to ten kluk z páteční srážky na ulici!

„Představuji vám vašeho nového spolužáka. Přišel k nám z Brna a věřím, že mezi vás zapadne tak jako na své předchozí škole. Jmenuje se Arnošt Lhoták a je slepý, ale dokáže se o sebe postarat a má pomůcky, které mu umožní sledovat vyučování společně s vámi. Nicméně, věřím, že najde mezi vámi nejen kamarády, ale i pomocnou ruku, když bude třeba,“ ředitel mírně popostrčil chlapce s tmavými brýlemi kupředu. „Kde je nějaké volné místo?“

„Tady, tady!“ vykřikla Blanka a honem horlivě uklízela desku lavice vedle sebe.

„My se už známe, že jo,“ šeptl potichu Arnošt, když si sedal na židli vedle ní, „poznal jsem tě po hlase. Jsem moc rád, že se zase setkáváme.“

„Já taky,“ odpověděla s nesmírnou úlevou Blanka a bylo jí jasné, že právě tohle je ta druhá šance, po které tak toužila...

Možná, že jste si už všimli malé změny v sestavě rubrik dnešního vydání Robinsona. Počteníčko se rozšířilo na celé dvě strany, na nichž jsme se pokusili publikovat jak úsměvné, tak dobrodružné, jak poučné, tak oddychové články a reportáže, které doprovází celý kaleidoskop fotografií. A to vše proto, že hezké prázdniny, nebo alespoň některé chvíle z nich, můžete prožít nejen díky hrám či toulkám přírodou, ale i díky dobrému čtení. Vždycky nesvíti slunce, někdy dokonce prší, a to je právě ta příležitost vzít si do ruky Robinsona...

Na moři se, bohužel, stopovat nedá. I když se právě v Queenslandu mluví třeba o tom, že jachtaři berou na palubu právě takové „stopaře“, aby se nenučili. Jenomže čas pracoval proti nám, a tak jsme se s kamarádkou vzdaly naději na podobnou nabídku a nechaly tady své peněženky vykrvácet. Ale celodenní cesta na lodi mířící na Velký králový útes zahrnovala opulentní občerstvení v podobě skutečně bohatých švédských stolů, zaplácení potápěčích nádobíčka a pár dalších výhod.

Putování Austrálií

Od sardinek ke žralokům

Z prosklené ponorky, která s námi rejčila nad útesem, jsme obě jasně viděly nejen fantastické tvary a barvy korálů, ale i hejna roztočivých ryb, kterých údajně žije v těchto končinách okolo 2 000 druhů. Nejvíce nás fascinovala mračna blyskavých stříbrných sardinek, které jsme do omrzení pozorovaly skrze skleněné stěny podvodní observatoře zakotvené u plošiny.

Vytvářejí totiž, seřazeny jedním směrem, tvar jakoby velkého živočicha. Pak se najednou, ve zlomku vteřiny a bez jakéhokoliv podchytilného podnětu, všechny naráz obrátí a opět ukázněně vytvoří jiný obrazec vyplněný jejich tělíčky. Říká se prý tomu „duch davu“ – a kromě toho, že je to jedinečná podívaná, sardinky se takovým způsobem prezentují vůči ostatním dravým rybám, aby jim vnuly dojem velké ryby.

Jen nerady jsme po celodenním pobytu opouštěly tu pohádkovou krásu a v duchu se modlily za to, aby se brzy našel způsob, jak se rozumně zbavit cizopasných hvězdic, které korálový

útes a korály napadají. Ale tato ochranná myšlenka se týkala i chamtivých, bezohledných lidí a vandalů. Byla by totiž obrovská škoda přijít o tak unikátní div přírody, jako tento největší atol světa představuje.

Podél pobřeží jsme se pak přesunuly do jakéhosi safari – Wild life parku, vyprahlého na kost. Po ránu se nám hladoví klovanci věšeli na ruce a žebřali o pamlsky, odpoledne už přezraní zrudle odvrátili hlavu od dlaně se zrním.

Tady jsme si konečně do sytosti pomouchly ospalé vohavě koaly, podržely v rukách menšího australského škrťáka a pozorovaly bleskovou smrtící akci taipana, malého, ale prudce jedovatého hada, proti třesoucí se myši.

Největším magnetem ale byla krokodýlí show australské hvězdy Roba Bredla, kterého jsme už předtím viděly v televizi s podobnými kousky. Po celou dobu jsme trnuly strachem, dokud sympatický vousáč neopustil své zubaté miláčky, kterým strkal bosou nohu do otevřených čelistí, a nezačal turistům prodávat publikace, jejichž byl autorem i hlavní postavou.

Jiným hrdinou východního pobřeží byl Vic Hislop, shark hunter – čili známý lovec žraloků, jehož soukromé muzeum v Haervey Bay je zasvěcené tomuto mořskému dravci, ale i jeho obětem a hrdinským

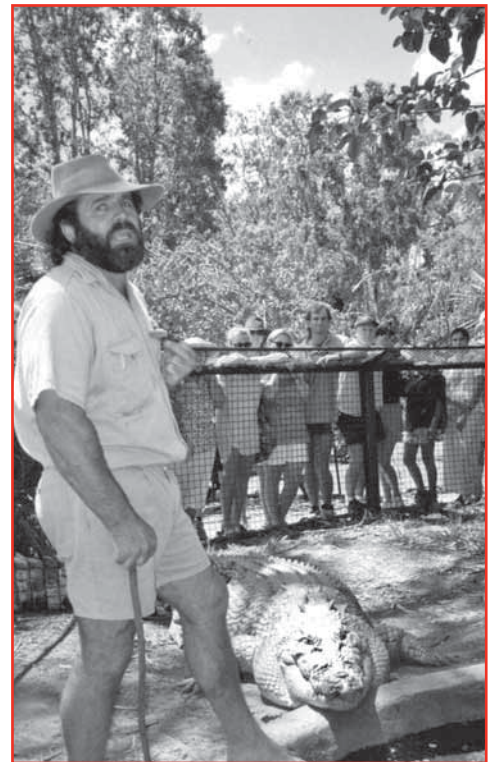
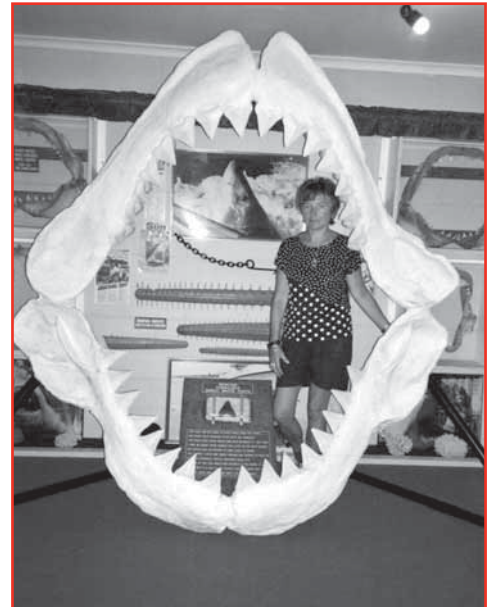

kouskům Vica. Není to právě povzbudivá podívaná. Trochu neuvěřitelně pak působí obrovský model čelistí žraloka z dávných dob, které byly vědecky zrekonstruovány podle nalezeného autentického úlomku. Postaví se v nich vzpřímeně dospělý člověk a ještě zdaleka se nedotýká horní části. Jiné exponáty představují Vicovy úspěchy v místech, kam byl oficiálně pozván, když se někde vynořil lidožravý žralok. Novinové výstřižky a fotografie působí jako jeden velký horor.

Moře jsme zažily v mnoha podobách a párkrát nám dopřelo přímo boxerskou arénu. Vlny nám podrážely nohy, strhávaly plavky a udělovaly takové štulce, že jsme to zmasírované po chvíli vzdaly. Nezapomenutelnou podívanou nám ale připravilo u městečka Emu Park, kam jsme si odskočily prohlédnout zpívající loď. Je to vlastně bílý betonový památník ve tvaru plachetnice, věnovaný Cookovi, objeviteli Austrálie. Vítr v záhybech betonových plachet a ráhnoví vytváří zvuky připomínající zvláštní jemnou hudbu.

Působivou kulisou pak byly nádherné mraky a sytě rudé červánky, které najednou vystřídalo neobyčejně silné blyskání. Hotová symfonie blesků po celém obzoru nad mořskou hladinou. Celé trsy rozvětvených blyskavých efektů směřujících nejen z mraků do moře, ale i naopak od hladiny k obloze. Bylo to strhující a děsivé zároveň. O to víc, že to trvalo snad hodinu. Nikdy jsem nic podobného nezažila a mám dojem, že se při vyprávění o tomto zážitku pokouším sdělit nesdělitelné. Stejně jako u řady dalších prožitků ze světadílů klovánů a Jižního kříže.

text a foto: Hanka Hosnedlová

Lenčin úsměv

Jednou odpoledne se Petr procházel po parku a náhle okolo něho projela krásná bruslařka. Byla tak krásná, že se mu z ní zatočila hlava, a on si musel sednout na nejbližší lavičku, kterou uviděl. Když se posadil, začal přemýšlet: „Jak se asi jmenovala? Měl jsem na ni promluvit? Šla by se mnou ven na rande?“ Tyto otázky se mu pořád dokola honily v hlavě. Byl poprvé zamilovaný. Celý večer byl jako zhypnotizovaný. Řekl si, že by měl chodit do parku pravidelně, aby ji znovu uviděl. Jak řekl, tak i udělal, každý den tam začal chodit, sedal si na lavičku a čekal, jestli kolem pojede. Den šel za dnem, ale on stále nenašel odvahu, aby na ni promluvil. Pokaždé, když kolem Petra projela, vždy se na něho překrásně usmála.

Jednou opět projížděla parkem, najela na nějaký kámen a tvrdě upadla na zem. Petr to celé viděl a hned k ní přiběhl. „Nestalo se ti nic?“ zeptal se jí. „Udělal jsem si asi něco s kolenem, nemohu se postavit,“ odpověděla. Petr zavolal sanitku, a než záchrana dorazila, dívka mu prozradila, že se jmenuje Lenka. Poté, co sanitka s Lenkou odjela, seděl Petr na lavičce a přemýšlel o tom, co se vlastně stalo. Po nějaké chvíli si uvědomil, že už musí být hodně hodin. Zvedl se z lavičky a vydal se domů.

Dlouho nemohl usnout, stále přemýšlel o Lence. Druhý den šel do parku, ale Lenka nepřišla. A stejně to bylo i třetí a čtvrtý den, až pátého dne se vše změnilo. Procházel se a náhle uviděl, jak se k němu někdo blíží. Byla to Lenka, nejela na bruslích, ale šla o berlích. Vydal se jí naproti, začali se spolu bavit o Lenčině pádu a o tom, že až se Lence uzdraví koleno, vyrazí společně na brusle. Po nějaké chvíli se Petr konečně odhodlal, vzal Lenku do náručí, hluboce se jí podíval do očí a políbil ji. Od té chvíle ho doprovází její krásný úsměv.

Adéla Tupá, 7. B, ZŠ Máj I, České Budějovice
Z literární soutěže Jihočeský úsměv 2010

Cesta skrz Korsiku

Jednoho dne jsem se probudil a uvědomil jsem si, že celá má rodina už vymýšlí plány na tento den. Po pár minutách už bylo rozhodnuto. Mamka mi čilým hlasem oznámila, že pojedeme zkrátka vzdušnou čarou přes ostrov zvaný Korsika. Řekl jsem, dobrá, a v polosnánku jsem nastoupil do auta a cesta začala.

Uběhlo dobrých pár minut a já jsem se znovu probudil ze spánku. Připadalo mi divné, že to tu vypadá trochu jinak než obvykle. Až po chvíli jsem si uvědomil, že jsem na úplně jiném místě. Vzpamatoval jsem se a začal jsem vnímat krásné okolí. Všude kolem byly nádherné skály, dole v údolí tekla horská bystřina a sluníčko svítilo, jako kdybychom si ho objednali. Projížděli jsme lesíky a krajinou, kterou si ani nedokážete představit.

Cesta byla klikatá, až se mi z toho točila hlava. Jednou jsme vjeli do zatáčky a – myslel jsem, že se mi to jenom zdá, ale opravdu tam stálo. Velké huňaté prase, přímo uprostřed silnice. Táta tedy zastavil a hned stála prasata všude – zepředu, zezadu, zleva i zprava. Osádka našeho vozu je vyháněla všemi možnými způsoby, ale ona nic. Chvilí tam tak stála a najednou z čista jasna odkráčela pryč. Rozjeli jsme se tedy dál a za další zatáčkou stála znovu. Opakovala se úplně stejná historie. Poté auto projíždělo dál a všude kolem silnice stály krávy, ty nebyly tak hloupé jako prasata a nelezly doprostřed silnice.

Cesta tak plynula a po chvíli se nám ukázalo moře a maminka shledala, že naším cílem bude pobřežní město Porto, které bylo kousek před námi. Nakonec jsme dojeli unavení, ale táta byl moc rád, že jsme nezabíli ani jedno zvíře. Samozřejmě po dlouhé cestě přišla veliká odměna v podobě zmrzliny. Celkově se mi cesta moc líbila a na zážitky, které obsahovala, nikdy nezapomenu.

Jan Bureš, 5. tř., ZŠ a MŠ VI. Rady, České Budějovice
Z literární soutěže Jihočeský úsměv 2010

Zpět do školy

dokončení ze str. 1

Zamyslete se tedy i vy všichni a hledejte cesty, jak se připojit. Odměnou bude nádherný pocit v duši, že jste vykonali dobro, odměnou mohou být i nová přátelství. Proto si dobře zapamatujte kontakty, kde se dozvíte ještě mnohem víc o tom, co a jak učinit:

- Český výbor pro UNICEF
Elišky Peškové 17/741, 150 21 Praha 5
- tel./fax: 257 320 244
- e-mail: unicef@unicef.cz
- www.unicef.cz
- bankovní účet 2200022/0300
- variabilní symbol Přátel dětí UNICEF je 55 k výše uvedenému účtu (lze zadat i trvalý příkaz k pravidelným měsíčním příspěvkům).

Na programy pomoci dětem přispějte i odesláním SMS ve tvaru DMS UNICEF na č. 87777. Dále zakoupením pohlednic, blahopřání a dárkových předmětů v prodejnách UNICEF (v Domě OSN, nám. Kinských 6, Pha 5;

v Nákupní galerii Atrium, Karlovo nám. 10, Pha 2; Vinohradský Pavilon, Vinohradská 50, Pha 2; IKEA Praha, Brno, Ostrava), ale i prostřednictvím internetové stránky nebo tištěného katalogu, který na požádání obdržíte.

Panenuk z projektu Adoptuj panenku a zachrániš dítě si také koupíte v daných prodejnách nebo díky internetu v části e-panenky.

Český výbor pro UNICEF naplňuje to, co má toto celosvětové hnutí ve vinku už od počátku: pro každé potřebné dítě v rozvojových zemích zajistit zdraví, vzdělání, rovnoprávnost, chránit jeho život, sny a budoucnost.

Čerpáno z materiálů Českého výboru pro UNICEF

adresář

V dnešním adresáři se opět obrácíme přímo na vás.

Chcete, abychom publikovali rozhovory, reportáže a zprávy o organizacích, které pomáhají handicapovaným, o vašich kamarádech, kteří se dovedou poprat s osudem...?

Dejte tedy o sobě vědět.

Ozvěte se nám a můžete se stát našimi dětskými redaktory.

Potkáváte se s nimi na nádražích, ve vlacích, v lesích či jinde v přírodě. Nosí zelené nebo maskované oblečení, nezřídka z vojenské výstroje různých armád, na zádech torny. Zdraví se navzájem, ať už se znají, nebo neznají, slovíčkem ahoj. Tenhle popis by se sice v dnešní době mohl hodit na celou řadu zájmových skupin – od rybářů přes turisty, až třeba po různé military skupiny či paintballisty. Já však mám na mysli trampy neboli čundráky.

Ačkoliv se slovem tramp se setkáváme i za „velkou louží“, kde má spíše hanlivý příděch a znamená něco jako vandrák, pobuda, u nás se pod toto označení zahrnují lidé holdující romantice, přírodě a kamarádství. Vždycky se také oslovují kamaráde, kamarádko. Odmítají jakékoliv organizování a oficiálnosti, nikdy nechtěli fungovat pod nějakou institucí – vyznávají totiž volnost a svobodu ve všech směrech. Vždycky se bránili jakémukoliv začlenění do organizovaných kolejí. A právě proto byl tramping trnem v oku jak prvorepublikovému maloměstáckému smýšlení, tak totalitnímu komunistickému režimu.

Na druhé straně to ale vždycky bylo pevné a přátelské součtenství, kde se jeden mohl na druhého spolehnout – kdykoliv a kdekoliv. Přesvědčila jsem se o tom za svůj život nesčíslněkrát a mohu potvrdit, že tohle nepsané kamarádství platí po celém světě, kde žijí čeští emigranti s tramskou příslušností. Vždycky jsem byla mile přijata, ať už se jednalo o Ameriku, Kanadu, Austrálii či některou evropskou zemi – stačilo takové kouzelné „sezame, otevři se“, jímž v tomto případě bylo odvolání se na společné tramské kamarády. Jejich opakem byli šosáci či maloměstáci, jimž se mezi trampy říká padouři.

Uvádí se, že první trampové se odtrhli od skautů, protože jim vadil příliš pevný, téměř vojenský režim. Volnost a větší sepeť s přírodou jim byly rozhodně milejší. To ale neznamená, že nemají svá pravidla a rituály – ovšem ty je nijak nesvazují.

Většinou jezdí v nepočetných partách, kterým se říká tramské osady. Každá z nich má svůj – vesměs poetický – název. Třeba Zlatá kotva, Stříbrná

Na zelené tramské stezce

VE ZNAMENÍ KOUŘOVÝCH SIGNÁLŮ

řeka, Divoká peřej, Hvězda jihu apod. Tohle označení nosí i na rukávech své košile nebo bundy na takzvané domovence. Je to vyšívaný znak ve tvaru woodcrafterské buvolí hlavy. Romantiku dýchají i jejich přezdívky, které jsou buď hodně osobité jako Džínák, Básník, Lopuch, Ušoun, anebo připomínají jména z bývalých westernových románů – Johnny, Jimmy, Jack, Woody, Buck atd.

obdrží malované placky anebo jiná výtvarná díla z přírodních materiálů. Každý účastník potlachy dostane na památku takzvané camrátko, což je malá dřevěná placka s obrázkem a nápisem, kterou nosí zavěšenou na kapse košile nebo na opasku. A také písničky, kterých stále přibývá, patří odjakživa i k běžným večerním posezením kolem ohně. Snad právě obliba táboráků dala trampům i další přívlastko: vyznavači kouřových signálů.

Jak už bylo řečeno, trampové se navzájem zdraví slovíčkem ahoj, o jehož vzniku si můžeme popovídat někdy jindy, ale i zalomení palce. Osady si většinou píšou kroniky, ve kterých nechybí obrázky a fotografie z vandru, jednotlivci pak mají většinou takzvaný cancák, což je něco jako památník, do něhož si nechávají zvečnit příspěvy od kamarádů, které potkají na svých toulkách přírodou. Mezi trampy je řada šikovných řezbářů, výrobců kožených vybíjených předmětů, keramiků, mnozí se zabývají indiánským korálkováním a jinými dovednostmi.

Vzhledem k tomu, že první počátky trampování se vkládají do období po skončení první světové války, můžeme u českého a slovenského trampingu, který nemá nikde ve světě obdobu, mluvit o více než devadesáti letech trvání. A pokračuje se dál.

Po listopadové revoluci dostal tramping větší prostor v časopisech, knihách, ale i ve veřejném vystupování, v rozhlase a televizi. Takže dneska už je povědomost veřejnosti o trampech a trampování daleko větší než v minulosti.

K trampingu se hlásila spousta osobností kulturního i sportovního světa. Konkrétně řada špičkových sportovců vzešla právě z tramských řad. Trampy najdete i mezi umělci, jako byli třeba spisovatel Norbert Frýd (ten byl dokonce z Českých Budějovic), Rudan Noha, svým způsobem byl s trampem svázan i nepřekonatelný Jaroslav Foglar, který ovlivnil svými knihami a kluby celé generace, malíř Zdeněk Burian nebo Marko Čermák, jehož kresby Rychlých šípů znají i současní kluci a holky, písničkáři Wabi a Miki Ryvolovi, Kapitán Kid, Wabi Daněk a předlouhá řada dalších.

A jak to vypadá, zelená tramská stezka nezaroste ani v budoucnu. Dokonce se v posledních měsících objevují systematické snahy vytvořit pod záštitou Jihočeského muzea trvalou tramskou expozici, která by byla zaměřená právě na tramping regionální, na jeho dílčí etapy a zdejší osobnosti. Rozhodně se to nepovede za pár týdnů, bude to chtít delší dobu, ale je třeba, aby i další generace věděly, jak se kdysi chovalo po tramských stezkách právě u nás, na jihu Čech...

text a foto: Hanka Hosnedlová

Můj kamarád thajský ridgeback

Když jsme se vloni 13. října poprvé probudili v zahradním domku ve Vesnici tradičních řemesel v jihovietnamském Cu Chi a vykročili na sluncem ozářenou verandu, leželi tam tři stejné velcí žlutohnědí, hladkosrstí psi. Tak nějak jsem si představoval australského divokého dinga. Jenže tady nejsme v Austrálii. Ale zase nejsme od Austrálie tak daleko. A podle geologů kdysi dávno se dalo z Vietnamu do Austrálie přejít souvisle po souši. Třeba to jsou nějakí vzdálení potomci prapsů, z nichž vzešli i dingové.

Když jsem udělal krok směrem k jednomu z nich, abych se s ním seznámil, pomalu se zvedl a nedůvěřivě uhnul. Stejně se zachovali i druzí dva. Netvářili se zrovna jako přátelé člověka. Neodešli však daleko a polehávali o kus dál. Průvodce pan Ha, který se dostavil, aby nás provedl po vesničce, nás hned upozornil: „Všimněte si toho klikatého pruhu hrubé srsti, co mají na zádech. To mají všichni. Podle něho se poznají. Jsou to psi z ostrova Phu Quoc při vietnamském pobřeží. Ale dneska se s nimi chlubí Thajsko.“ Později jsem se dověděl, že podle toho pruhu hrubé srsti se jim říká ridgeback, což anglicky znamená hřebenový hřeb.

Inu, Thajsko, země bílého slona a siamských koček, tolik navštěvovaná turisty, má další světoznámý symbol. To, že několik desítek takových psů žije v téhle víscce na periférii Ho Či Minova Města, nikdo netuší. Všichni byli stejně nedůvěřiví a lidem se vyhýbali. Jen po ránu se přibližovali k lidským obydlím, kde nacházeli misky se zbytky od večere a od snídaně.

Brzy jsem si všiml, že kolem vrátnice u hlavní brány naší vísky polehávají taky dva žlutohnědí čtyřnožci. Od brány se nehnují celý den. Asi tam byli ve službě. Do hloubi vesničky se nikdy nepouštěli. Přes den se ospale povalovali na zápraží vrátnice a kolemjdoucích si nevšímali nebo se jim velkým oblokem vyhýbali. Na mé volání a přátelská gesta nereagovali. Když jsem se chtěl přiblížit, otáčeli se ke mně zády a lhostejně odcházel.

Že by se mi nepodařilo tu bariéru nedůvěry překonat? Pokusil jsem se o to. Shromáždil jsem plnou hrst kostiček od naší vydatné snídaně a vyrazil jsem k bráně. Nejdřív jsem psům jednu kostičku hodil. Větší a silnější pes po ní hbitě skočil. Po další kostičce, kterou jsem předhodil menší fence, skočil taky a fenka si ani neškrtla. Pes zastříhal ušima a chystal se chytit další. Dokonce na mě začal vyskakovat. Menší fenka

báznělivě kroužila opodál. Odvážný pes po kostech skákal a fenka přišla docela zkrátka. Má žena řekla, že prostě neumím krmit dvě zvířata zároveň. Ale nakonec se mi přece jen povedlo plaché fence předhodit dvě nebo tři kůstky.

Když jsem se objevil v poledne znovu u brány, větší pes se přihnul a začal na mě vysoko skákat. Jednu kůstku jsem si položil na dlaň. K mému velkému překvapení si ji pes z mé otevřené dlaně šetrně sebral. Zuby se mě ani nedotkl. Než kostičku rozhrýzal, házel jsem za záda pochoutky ostýchavě fence.

Tak plynuly dny a já dvakrát i třikrát denně nosil k bráně pochoutky. Jakmile si můj pes z dálky všiml, že se blížím, vrhal se jako splašený ke mně a nadšeně kolem mě poskakoval. Nikdy jsem ho nezklamal. A na rozloučenou jsem ho pohladil. Až jednoho dne jsem si domluvil ovocnou dietu a k bráně jsem se dostavil bez kostiček. Můj pes při-

běhl, nedal najevo žádné zklamání a přitulil se mi k noze. Chvilí jsem ho podržel a pak propustil. Od toho dne mě vždycky vítal, kostičky nekostičky. Fenka jen nedůvěřivě kroužila opodál.

Jednou jsem k ní natáhl ruku s kostičkou na prstech. Velice váhavě se přiblížila, pak po kostičce chňapla a vylekaně prudce ucukla. Z bříška prstu mi kapala krev. Zuby měla potvůrka ostré jako štíka. Strážný na bráně mi poskytl první pomoc. Utrhl větvičku z blízkého bambusového trsu, namotal na ni koudel, odšrouboval závěr na benzinové nádrže motorky, koudel ponořil do benzínu a přiložil ji k mé ráně. Podržel jsem ji tam pár minut jako vatu po odběru krve.

Naše vietnamské kolegyně usoudily, že musím do nemocnice na očkování. Snažil jsem se jim to vymluvit. Cítil jsem ale, že za mémi zády se podnikají nějaká opatření. Zasluchl jsem, jak jeden kolega sdělil: v okresní nemocnici ordinují až pozítří, v pátek. Jiný si zas nenápadně prohlížel můj očkovací průkaz proti vzteklině. Já si ale říkal: jakápak vzteklina, vždyť ta fenka na mě nezaútočila úmyslně! Jen měla strach a neumí žrát z ruky! Jenže nakonec jsem uznal, že jistota je jistota, a v pátek ráno mě náš kuchař a hospodář v jedné osobě, pan Binh, vzal na tandem a odjeli jsme do městečka, kde se nacházela okresní nemocnice. Díky mému průvodci jsme hned našli ordinaci pro preventivní očkování a za malou chvíli jsem přišel na řadu. Zdravotnice se mnou prohodila pár slov a píchnutí do ruky jsem ani nepocítil. Za pár minut nato jsem dostal svůj očkovací průkaz s výrazným tištěným upozorněním: Bez řádného očkování stoprocentní úmrtnost! Aby snad někdo nebral na lehkou váhu, že se během následujícího měsíce musí dostavit ještě čtyřikrát na přeočkování.

Než si pan Binh vyzvedl na parkovišti motorku, dal jsem se do řeči se slečnou ve výdejně léků. Vyprávěla mi, že její dědeček na vzteklinu umřel. Jednoho dne se zadusil, když se pokoušel napít. To znělo věrohodně. Věděl jsem, že vzteklina u člověka se mimo jiné projevuje potíže s pitím. Říká se tomu hydrofobie. Tím včasným očkováním bylo nebezpečí zažehnáno a já jsem získal potřebný klid. Vždyť bez očkování vzteklina může propuknout i po několika měsících!

Tento incident nic nezměnil na mých přátelských vztazích s mým thajským ridgebackem. Seznámení s ním na mě udělalo velký dojem. Tak nějak se pes kdysi musel stát přítelem člověka. Prostě si jednou jeden pes mezi lidmi našel svého kamaráda.

text a foto: Ivo Vasiljev

Ahoj kluci a holky, ahoj dospěláci!

Škoda, že toto vydání novin je červené, poněvadž jinak byste na fotce viděli, jak mám krásnou zelenou barvu. No, nedá se svítit, ale i tak mi to na té fotce od Martina sekne, což? Dobrá, dobrá, už se nebudu chválit a něco vám o sobě prozradím. Tak, kde bychom začli? Třeba, že jsem ještě z čeledi leguánovitých. Mám dlouhé zadní nohy s velmi, ale velmi dlouhými prsty. Ale pozor, abyste si nemysleli, že jsem nějaký podvodník a kapsář, to zase ne. Pak mám ještě dlouhý štíhlý ocásek a na hlavě a hřbetě vysoký hřeben. Jak už jsem naznačil, jsem jasně zelený s nepravidelně světle modrými či bílými skvrnami. Dospělí jedinci dorůstají délky až 80 centimetrů, z toho dvě třetiny připadají na ocas. Takže vidíte, že nejsem žádný drobeček. Skvěle běhám po zemi, úžasně šplhám na stromy a jsem bezva plavec. Když si chceme vzájemně pokecat, tak kýváme hlavami. Jsme totiž velmi společenská, samci jsou ovšem vysoce teritoriální a své území si hájí tvrdým bojem. Pokud jde do tuhého, prchám na zadních nohách a jsem schopen vyvinout až 10 kilometrů za hodinu. A pokud to jinak nejde, tak to střihnu i po vodní hladině, proto se mi občas také říká Ježíšova ještěrka.

Ale už mi kručí v bříšku, tak se jdu nabaštit – nějaký ten plod, drobný hmyz, možná i malý vodní obratlovec mi určitě přijde vhod. Tak dobrou chuť

váš BAZILIŠEK ZELENÝ

KALENDÁŘ AKCÍ 2011

23. 5. – 10. 6.

Dětské divadelní dny

29. 5. neděle

Dětský den v zoo

18. 6. – 25. 8.

Večerní komentované prohlídky

15. 7. pátek

Večerní pohádková zoo

12. 8. pátek

Večerní pohádková zoo

24. 9. sobota

Den adoptivních rodičů zoo

2. 10. neděle

Den zvířat

5. 11. sobota

Strašidelná zoo

4. 12. neděle

Putování za Mikulášem

17. 12. sobota

Koledování u jesliček

24. 12. sobota

Vánoce v zoo

Toto je předpokládaný plán akcí pro rok 2011. Případné změny budou včas uveřejněny na našich internetových stránkách www.zoo-ohrada.cz

Další z velkých lidoopů, kterého se kampaň Evropské asociace zoo a akvárií týká a je nutná jeho ochrana ve volné přírodě, nese jméno ORANGUTAN.

Dlouhoruký samotář

Orangutan v malajštině znamená lesní člověk. Místní obyvatelé však tomuto velkému primátovi orangutan neřekají – mají pro něj různá jiná pojmenování, např. mawas. Je to lidoop žijící v tropických deštných pralesích ostrovů Bornea a Sumatry. Existují dva různé druhy orangutanů: ohrožený bornejský a kriticky ohrožený sumaterský.

Z lidoopů má orangutan nejkratší nohy a naopak nejdéší ruce, kterých využívá k pohybu v korunách stromů. Dalším nápadným znakem je hrdelní vak, velký zejména u samců, který zesiluje jejich hlasové projevy. Starým samcům nepřidávají na kráse ani široké lícní zduřeninny ve tvářích. Samci dorůstají výšky až 1,40 m a dosahují hmotnosti mezi 60 – 90 kg, samice dosahují velikosti až 1,15 m a hmotnosti 40 – 50 kg.

Podle lidských měřítek je orangutan nenasytný. Spotřebuje velká kvanta potraviny, především plodů (nejraději má fíky), které doplňuje listím, výhonky, stromovou kůrou a hmyzem. Čas od času pozře zdechlinu a kousky hlíny, aby si doplnil minerální látky. Vodu získává ze šťavnaté potraviny nebo ji s pomocí velkých

pysků vysává z dutin stromů.

Orangutani jsou samotáři. S výjimkou krátkého období „manželských radovánek“ se potulují korunami pralesů. Nežijí však zcela odloučeni od světa a sousedé spolu neustále komunikují hlasitými výkřiky. Udržují si tak patřičné rozestupy, neboť ani v pralese není zásoba zralých plodů nevyčerpatelná. Nutno ovšem podotknout, že orangutani hranice teritorií nijak přísně nedodržují. Jedině mláďata a pohlavně nedospělá zvířata žijí pospolu, hrají si i hledají potravu, avšak nejpozději po dosažení 10. – 15. roku jim bezstarostný život skončí. Orangutani se dožívají značného stáří, v chovu 48 – 59 let, a málo se rozmnožují, neboť v přírodě samice zabřeznou v průměru jednou za 6 let. Matka se o mládě po 3 roky stará sama do doby, než znovu porodí. Březost trvá 8 – 9 měsíců. Malá plodnost, úbytek pralesů a přetrvávající velký zájem o tato zvířata na černém trhu přivedl orangutany do pásma kritického ohrožení.

Na orangutana se vztahuje celosvětový zákaz obchodu, a na Borneu byla dokonce zřízena „školka“ k výchově zabavených a osiřelých mláďat.

??? ZOO KVÍZ ???

Surikaty obývají složitý systém podzemních nor s mnoha vchody a doupaty. Zvědavá mláďata se chtějí podívat, jak to vypadá venku. Nejprve se však potřebují posilnit zásobami ve spíži. Pomůžeš jim najít cestu bludištěm podzemních chodeb do spíže a pak ven? Ale pozor! Nesmí přitom narazit na staršího brácha, který je hlídá!

Proč psi nemohou do naší zoo?

Naše zoo má poměrně malou rozlohu (necelé 3 hektary) a na tuto rozlohu velkou návštěvnost (vůbec nejvyšší ze všech českých zoo v poměru počtu návštěvníků na ha plochy, do které se započítává i plocha výběhu a voliér). V sezoně k nám v průběhu dne přijdou průměrně 2 až 3 tisíce lidí. Představte-li si do toho ještě i psy, navíc spojené se svým pánem často dlouhým vodítkem, jistě pochopíte, jaké problémy by to ostatním návštěvníkům přinášelo.

Vzhledem k množství voliér s ptáky (přibližně 80% chovaných druhů u nás jsou ptáci), které jsou v přímém dosahu návštěvníků, existuje také riziko oboustranných stresů, případně zranění našich zvířat při úleku. V současné době nově koncipované průchozí voliéry, přes které přímo vedou prohlídkové trasy, umožňují našim návštěvníkům přímý kontakt se zvířaty, resp. především ptáky. Přitom často není možné voliéru obejít jinou cestou. V případě návštěvy psa opravdu hrozí zranění zvířat vlivem nepřiměřené reakce jedné ze stran. Víme, že to lze řešit ponecháním psa před voliérou tak, jak je tomu v některých jiných zoo, ale na to opravdu nemáme dostatečný prostor.

Navic, velká část našich návštěvníků jsou děti, a to především děti předškolního a nižšího školního věku, které se, vzhle-

dem ke své výšce, pohybují ve stejném prostoru jako průměrný pes. Mezi našimi návštěvníky je jistě dost takových, kteří se psů bojí a nechtějí se pohybovat v jejich blízkosti. Strach z ostatních zvířat mohou určitě prožívat i psi, zejména menší plemena, jakkoli si jejich pán návštěvu zoo užívá.

V neposlední řadě jsou pro nás důvodem zamezení vstupu psů do zoo i důvody veterinární. I když jsou zvířata v zoo (a zajisté i psi chovaní zodpovědnými chovateli) pod neustálou veterinární kontrolou, nemůže být tato kontrola natolik soustavná, aby nemohlo oboustranně dojít k přenosu chorob či parazitů. Někteří majitelé psů také nechtějí respektovat pravidla, jakkoli omezující jejich psa. Chápeme, že se to nemusí týkat právě vás, víme, že mezi majiteli psů je mnoho zodpovědných, ale poradte nám, jak má pokladník rozpoznat, koho může do zoo se psem vpustit, a koho ne.

I u nás (v České republice) jsou zoologické zahrady, které návštěvu se psem umožňují, všimněte si ale, že se jedná především o velké zoo, jako je Brno, Chomutov, Dvůr Králové, Olomouc, Praha nebo Ústí nad Labem, které mají podmínky alespoň v něčem odlišné. Naopak malé zoo spíše psy do areálu nepouští (kromě nás také Děčín, Hodonín, Jihlava a Liberec). Děkujeme za pochopení.

NOVINKY VE ZKRATCE

V obležení jarních mláďat

V Zoo Ohrada se od začátku jara narodilo již 11 jehňat ovcí ouessantských, nejmenšího plemene ovcí na světě pocházejícího z ostrova Ouessant západně od Bretaně.

8 kůzlat holandských domácích zakrslých koz se narodilo těsně před Velikonocemi, 5 dalších na konci dubna. Dnes je opět možné vstupovat do jejich výběhu u dětského hřiště před restaurací Zoo.

Na začátku dubna se kočkám divokým (kriticky ohrožený druh) v expozici Jezevčí skály narodila 2 kotata. Již zvědavě vykoukují z boudy a prozkoumávají okolí.

V polovině dubna zaznamenali chovatelé páření nosálů červených v expozici Koati. Protože březost u těchto zvířat trvá v průměru 77 dní, můžeme očekávat mláďata někdy na konci školního roku nebo na začátku letních prázdnin.

6. května se narodil malý domácí oslík ve výběhu u dětského hřiště – je to samička. Vhodné jméno zatím hledáme.

Také mezi ptáky očekáváme nebo již máme přírůstky:

Mláďata je již možné pozorovat v hnízdech kolpíků bílých, kriticky ohroženého druhu naší fauny, který jsme rozmnožili už v předchozích dvou letech. Jedno z mláďat, které letos vypadlo z hnízda, chovatelé v pořádku vrátili k ostatním sourozencům.

3 mláďata mají také sovy pálené (silně ohrožený druh).

Také pelikáni bílí, po loňském úspěšném umělem odchovu, začali v letošním roce znovu snášet vejce – první bylo nalezeno prasklé, ale druhé je v pořádku.

Vejce v hnízdech mají již také plameňáci růžoví, čápi černí (silně ohrožený druh), kavčata červenozobá, zrzohlávky rudozobé (silně ohrožený druh), kulšici nejmenší (silně ohrožený druh), sýčci obecní (silně ohrožený druh) a pravděpodobně také jestřábi lesní (ohrožený druh), puštíci bradatí a sovce sněžné, které sedí na hnízdech, ale není možné je zkontrolovat.

Úspěšně pokračuje stavba výběhu a stáje pro losy evropské, naše v současné době největší kopytníky patřící mezi silně ohrožené druhy. V současné době je téměř dokončena vnitřní ubikace a montují se posuvné dveře mezi stájem a ven do výběhu, montuje se oplocení kolem výběhu a provádí se konečné úpravy povrchu terénu ve výběhu.

ŠKOLNÍ VÝPRAVY DO ZOO

Zoo má jedinečnou možnost poskytnout dětem přímý kontakt se živými zvířaty. Rozhodli jsme se toho využít a připravili pro žáky a studenty vzdělávací programy pro školy.

Vlk se nažral, ale zůstala koza celá?

Víte, jak probíhala domestikace (zdomácnění) zvířat v průběhu staletí? Znáte divoké předky domácích zvířat? Odměňuje se jim člověk za jejich pomoc vždy dobře? („welfare“ hospodářských zvířat)

Bližší informace naleznete na internetových stránkách www.zoo-ohrada.cz nebo na telefonu 387 00 22 12.